

**СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"
ИСТОРИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА ПО ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРИЯ**

СТ А Н О В И Щ Е

**от проф. д.и.н. Любомир Огнянов - член на научното жури
за получаване на образователна и научна степен „доктор”**

Автор на дисертационния труд: Пламена Славова Стоянова

**Тема на дисертационния труд: “Политиката на държавата към
циганското население в България /1944-1989/”**

Научен ръководител на докторанта: проф. д.и.н. Любомир Огнянов

**Научна специалност: 2.2 История и археология – История на България
(Съвременна българска история)**

Редовната докторантка Пламена Славова Стоянова представя за публична защита своя дисертационен труд “Политиката на държавата към циганското население в България /1944-1989/” в обем от 449 страници. Смятам, че в този си вид разработката отговаря напълно на основните изисквания към дисертационните трудове, предвидени в Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на този закон, утвърден от Министерския съвет, и Правилника за условията и реда за приобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ “Св. Климент Охридски”.

Дисертацията е посветена на един изключително актуален и неизследван досега проблем – политиката на БКП и българската държава към циганското население през целия период на комунистическото управление в страната /1944-1989/. Това е изключително трудна тема за изследване както поради нейния голям хронологически обхват, така и поради нейната многоаспектност и сложност. Дисертантката е успяла да се справи успешно с тази изследователска задача. Тя е разкрила както спецификата на циганския проблем в страната преди и след 9.IX.1944 г., така и неизбежните промени в политиката на държавата към циганите /ромите/ в най-ново време.

Дисертационният труд е написан на основата на богата и разнообразна изворова база – материали от нашите централни архиви – ЦДА, АМВР, АМВнР, от държавните архиви в Бургас, Видин, Пловдив, Русе, Сливен, София и Ямбол, периодичен печат, публикувани документи, дневници и спомени, 44 интервюта с представители на циганската общост от различни поколения, материали от интернет и др. От научния апарат и библиографията в края на работата е видно, че докторантката е проучила

задълбочено и научните публикации по темата от историци, етнологзи, социолози и други специалисти по тази проблематика.

Като напълно задоволителна може да се приеме структурата на дисертационния труд. В едно обширно въведение дисертанката е разкрила спецификата на циганския въпрос в България, като се е спряла на предисторията на този проблем в България до 09.09.1944 г., подчертала е основните промени в малцинствената политика на държавата след това, посочила е многобройните цигански групи в страната, разгледала е основаването и дейността на Единната общокултурно-просветна организация на циганското малцинство „ЕКИПЕ” /”Единство”/ и е маркирала печатните органи на циганското население.

Първа глава на дисертацията е посветена на просветно-културната политика на държавата към циганите. В нея Пламена Славова е разработила много задълбочено проблемите за ограмотяване на циганското население след 09.09.1944 г., прилагане на различни форми за задължително обхващане на циганските деца в училище, откриване на школи за жените-активисти от това малцинство и културните изяви на циганския етнос чрез театъра, фолклора и художествената самодейност.

Във втора глава е разкрито мястото на циганското население в етническата политика на държавата. С много примери от цялата страна дисертанката е показала как се провежда курсът на етническа толерантност и приобщаване, каква е позицията на част от циганите при изселванията на български турци в края на 40-те и началото на 50-те години на 20 век, как се извършва смяната на турско-арабските имена сред циганите и какви са основанията за разпространение на тезата за „цигански национализъм” в България.

Много богата на факти и анализи е и трета глава на дисертацията. В нея се разглеждат промените в начина на живот на циганското население през посочения 45-годишен период, и най-вече – осигуряването на работна заетост, битовото устройване, въвеждането на новите обичаи и празници и ограничаването на престъпността сред това население.

Ценни и допълващи основното изложение в дисертационния труд са и направените приложения в края на работата.

Изводите и обобщенията, които са направени в отделните глави и в заключението, са обективни, научно обосновани и подкрепени с убедителни фактологически данни от различни региони на страната.

Смятам, че дисертационният труд “Политиката на държавата към циганското население в България /1944-1989/” е безспорен научен принос в българската историография и предлагам на членовете на научното жури да гласуват положително за присъждане на образователната и научна степен „доктор” на нейния автор Пламена Славова Стоянова.

София, 12 януари 2012 г.

Член на научното жури:

/проф. д.и.н. Любомир Огнянов/